

Силабус дисципліни (курсу)

«Банківська справа»

Ступінь освіти: бакалавр

Освітньо-професійна програма: Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Галузь знань: 07 Управління та адміністрування
Спеціальність: 071 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Посилання на курс у системі дистанційного навчання:

Семестр:

4

Кількість кредитів:

5

Мова викладання:
українська

Розклад занять: <https://kpdi.edu.ua/studentu/rozklad-zanyat>

Керівник курсу

П.І.П. Тимків Андрій Олександрович

наукова ступінь; кандидат економічних наук
вчене звання

Контактна інформація: Тел. (097)701-79-19
e-mail: andriy_t@ukr.net

Опис дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	формування системи теоретичних і практичних знань з основ банківської діяльності та її впливу на соціально-економічні процеси в країні.
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90
Кількість модулів	1
Форма навчання	денна
Статус навчальної дисципліни	нормативна
Перелік навчальних дисциплін, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання	

**Формування програмних компетентностей
та результатів навчання**

Індекс матриці ОПП	Програмні компетентності та результати навчання
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування у професійній діяльності окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.
ЗК02.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК05.	Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
ЗК06.	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні
ЗК07.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК08.	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК09.	Здатність бути критичним і самокритичним.
СК01.	Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.
СК02.	Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.
СК03.	Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
СК04.	Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.
СК05.	Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіscalального регулювання та регулювання фінансового ринку.
СК06.	Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
СК07.	Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.
СК08.	Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
СК10.	Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.
СК12.	Здатність розуміти функціонування фондового ринку та особливості торгівлі цінними паперами

ПР04.	Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.
ПР05.	Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
ПР07.	Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Структура курсу

Години занять					Тема	Результати навчання			
Лекції	Практичні	Семінарські	Лабораторні	Самостійні					
8	4	4		4	Змістовий модуль 1. Організаційні засади банківської діяльності в Україні				
4	2	2		2	Тема 1. Становлення та розвиток банківської системи України	Сутність банку з позицій його історичного розвитку. Історія розвитку банківської діяльності в Україні. Суть і види банків. Порядок реєстрації банку та ліцензування діяльності банків в Україні.			
4	2	2		2	Тема 2. Економіко-правові особливості діяльності національного банку	Призначення та створення центральних банків. Статус та форми функціонування центрального банку. Принципи організації та функціонування Національного банку України. Операції центральних банків			
24	14	6		26	Змістовий модуль 2. Основні види банківської діяльності				
4	2	2		4	Тема 3. Формування ресурсів комерційного банку	Банківські ресурси, їхні види та класифікація. Операції банків з формування власного капіталу. Суть та види власного капіталу. Статутний капітал, резервний та інші фонди банку, нерозподілений прибуток. Процентна політика банків щодо залучення вкладів (депозитів).			
4	2	-		2	Тема 4. Розрахунково-касові операції банку	Вимоги до організації готівкових розрахунків суб'єктів господарювання. Суть касових операцій банку. Касові операції банків із клієнтами. Касові операції банків з НБУ. Касові операції банків з клієнтами			
4	2	-		4	Тема 5. Основи організації кредитних операцій банків	Класифікація банківських кредитів. Принципи та умови кредитування. Оцінка кредитоспроможності позичальника. Форми забезпечення повернення банківських позичок. Кредитний ризик: визначення і			

Лекції	Години занять				Тема	Результати навчання
	Практичні	Семінарські	Лабораторні	Самостійні		
						мінімізація втрат. Ціна банківського кредиту. Методи управління проблемними кредитами. Нормативи кредитного ризику. Процес банківського кредитування
2	2	-		4	Тема 6. Операції банків із цінними паперами	Загальна характеристика діяльності банків на фондовому ринку. Емісія цінних паперів. Заставні операції банків із цінними паперами. Професійна діяльність банків на фондовому ринку. Нормативи інвестування. Інвестиційні операції банків із цінними паперами.
4	2	-		4	Тема 7. Банківські операції в іноземній валюті	Основи організації банківських операцій в іноземній валюті. Торговельні операції банків в іноземній валюті. Неторговельні операції банків в іноземній валюті. Операції банків із торгівлі іноземною валютою на міжбанківському ринку. Сутність, функції та учасники міжбанківського валютного ринку. Поняття та види валютної позиції банку. Валютні операції. Касові торговельні угоди типу тод, том спот. Строкові торговельні валютні операції: форвардні угоди, валютні ф'ючерси, валютні опціони, валютні угоди «своп», валютний арбітраж: види і техніка здійснення.
4	2	2		4	Тема 8. Операції з наданням банківських послуг	Загальна характеристика та види банківських послуг. Гарантійні послуги банків. Посередницькі, консультаційні та інформаційні послуги. Довірчі послуги банків. Послуги щодо зберігання цінностей у банку. Операції з дорогоцінними металами та дорогоцінним камінням. Фінансовий інжиніринг.
2	2	2		4	Тема 9. Операції із забезпеченням фінансової стійкості банку	Економічні нормативи регулювання діяльності банків. Визначення банками розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями. Сутність фінансової стійкості банку та способи її забезпечення. Ліквідність та платоспроможність банку. Управління банківськими ризиками. Фінансові звіти банку та оцінка його діяльності. Прибутковість банку: поняття та оцінка. Засоби підвищення прибутковості.
32	18	10	-	30	Всього	

Політика освітнього процесу

Нормативна база освітнього процесу доступна за посиланням
<https://kpdi.edu.ua/publichna-informatsiia/polozhennya-yaki-reglamentuyut-diyalnist-instytutu>

Дотримання умов добroчесності	Дотримання положень Кодексу академічної добroчесності НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут».
Очікування	Організація освітнього процесу та відвідування занять відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»» Оцінювання знань відповідно до «Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут»».
Відвідування занять	Відвідування лекційних, практичних та семінарських занять з дисципліни є обов'язковим для всіх студентів відповідно до розкладу.
Відпрацовування пропусків занять	Студент, який пропустив заняття, самостійно вивчає матеріал за наведеними у силабусі джерелами інформаційного забезпечення і ліквідує заборгованість під час консультацій. Відпрацовування пропусків занять відбуваються відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу».
Допуск до екзамену	Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу» всі студенти, які не мають пропусків занять (відпрацювали пропуски занять) допускаються до іспиту.
Підсумкова модульна оцінка	Результати модульного контролю оцінюються за 100-бальною шкалою та доводяться до відома студентів не пізніше трьох днів з часу його проведення із внесенням результатів у документи обліку успішності студентів. Студенти, які до початку сесії мають хоча б з одного модульного контролю (змістового модуля) менше 60 балів, не одержують підсумкову оцінку і не допускаються до екзамену рішенням навчального відділу як такі, що не виконали навчальної програми з дисципліни. Деталі, щодо підсумкового модульного контролю окреслені у «Положенні про організацію освітнього процесу»
Екзаменаційна оцінка	Результати екзамену оцінюються за 100-бальною шкалою і включаються в підсумкову (рейтингову) оцінку з дисципліни з відповідним ваговим коефіцієнтом, як це передбачено у схемі оцінювання (див. нижче у розділі «Розподіл балів, які отримують студенти»).
Підсумкова оцінка з дисципліни	Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як середня арифметична зважена з оцінок змістових модулів, включаючи екзаменаційну (див. нижче у розділі «Розподіл балів, які отримують студенти»).

Верифікація результатів навчання

Шкала оцінювання з навчальної дисципліни у балах за всі види навчальної діяльності, яка переводиться в оцінку за шкалою ECTS та у чотирибальну національну шкалу:

Сума балів за шкалою Інституту	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Іспит	Залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	B (дуже добре)	Добре	
75-81	C (добре)	Задовільно	
65-74	D (задовільно)		
60-64	E (достатньо)		
35-59	FX (нездовільно з можливістю повторного складання)	Нездовільно	Не зараховано
1-34	F (нездовільно з обов'язковим повторним		

	курсом)	
--	---------	--

Розподіл вагових коефіцієнтів за змістовими модулями оцінювання складових поточного та підсумкового контролю результатів навчальної діяльності студентів з вивчення дисципліни «Банківська справа»:

Іспит:

Змістовий модуль №1	Змістовий модуль № 2 Рейтингова (підсумкова) оцінка за змістовий модуль 2, враховуючи поточне опитування)	Іспит	Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів)
20 %	40 %	40 %	100
T1 T2 ... T6	T7 T6 ... T11		

Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності студента

Компетенції (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (практичних, семінарських, лабораторних, враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
98-100	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
	стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
70-74	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Студент розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окрім висновки не логічні, не послідовні.
60-64	Студент володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
50-59	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окрім властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
1-34	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.

Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання захисту навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для студентів здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання іспиту здійснюється за 100-бальною системою.

Інформаційне забезпечення курсу:

Нормативно-правова база	1. Господарський Кодекс України : за станом на 12жовтня 2018 р. Верховна Рада України / Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2018. №18, 19-20,21-22. 655 с. 2. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000р. № 2121-III. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2121-14 3. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999р. № 679-XIV. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/679-14 4. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23.02.2012 № 4452-VI. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/ru/4452-17
Основна	1. Вахович І.М., Вахновська Н.А., Дорош В.Ю., Іщук Л.І., Коробчук Т.І.,

література	<p>Кузьмак О.М., Ніколаєва А.М., Пиріг С.О., Поліщук В.Г., Чиж Н.М. Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок: навч. посіб. Луцьк: ВІП ЛНТУ, 2024. 384 с.</p> <p>2. Слав'юк Н.Р., Глущенко С.В. Ринок фінансових послуг: навч. посіб. Київ: НаУКМА, 2022. 206 с.</p> <p>3. Сидорович М. Муніципальні фінанси: навч. посіб. Київ: НаУКМА, 2021. 68 с.</p> <p>4. Крупка М., Андрушак Є., Пайтра Н. та ін. Банківська система: підручник / за ред. М. Крупки. 2-ге вид., переробл. і доповн. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 524 с.</p> <p>5. Паславська І., Дацків Н., Антонів В. Моделювання фінансового менеджменту: навч. посіб. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 384 с.</p> <p>6. Вовк В.-Б., Панчишин А. Математичні методи моделювання взаємодії економіко-виробничих систем у конкурентному середовищі: монографія. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 444 с.</p> <p>7. Колодієв О.М., Рац О.М., Киркач С.М., Азізова К.М. Банківська справа: навч. посіб. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 347 с.</p> <p>8. Зянько В.В., Єпіфанова І.Ю., Коваль Н.О., Ткачук Л.М. Банківський менеджмент: навч. посіб. 3-те вид., доп. Вінниця: ВНТУ, 2022. 170 с.</p> <p>9. Журавльова Т.О., Макаренко Ю.П., Туррова Л.Л., Сірко А.Ю. Фінансовий менеджмент у банку: навч. посіб. Дніпро: Пороги, 2021. 360 с.</p> <p>10. Бєлова І.В. Дослідження грошово-кредитного ринку: навч. посіб. Суми: Сумський державний університет, 2020. 147 с.</p> <p>11. Катан Л.І., Демчук Н.І., Бабенко-Левада В.Г., Журавльова Т.О. Банківська система: навч. посіб. Дніпро: Пороги, 2017. 444 с.</p> <p>12. Тридід О.М., Самородов Б.В., Вядрова І.М. та ін. Банківська система: підручник / за ред. Т.С. Смовженко. Львів: Новий Світ 2000, 2020. 536 с.</p> <p>13. Криленко В.І., Данік Н.В. Фінансовий менеджмент у банку: навч. посіб. Миколаїв, 2017. 320 с.</p> <p>14. Волкова В.В., Волкова Н.І., Добровольський О.І. Банківська система: навч.-метод. посіб. для самост. роботи студентів та контролю якості засвоєння навч. матеріалу. Вінниця: ДонНУ ім. Василя Стуса, 2019. 168 с.</p> <p>15. Кравченко Т.Д. Банківські операції: конспект лекцій. Маріуполь: ПДТУ, 2019. 60 с.</p>
Додаткова література	<p>1. Банківські операції: в схемах, таблицях, коментарях: навч. посіб. / уклад.: О. М. Гладчук, І. Я. Ткачук, В. М. Харабара ; Чернівец. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича: Рута, 2020. 207 с.</p> <p>2. Банківська система України: становлення і розвиток в умовах глобалізації економічних процесів: Монографія / За ред. д.е.н., проф. О.В. Дзюблюка. Тернопіль: «Вектор», 2012. 462 с.</p> <p>3. Благун І. І. Банківська система України в умовах турбулентності фінансового ринку: теорія, методологія, практика : монографія / І. І. Благун; ДВНЗ "Прикарпат. держ. ун-т ім. Василя Стефаника". - Івано-Франківськ : ДВНЗ "Прикарп. нац. ун-т ім. Василя Стефаника", 2020. - 363 с</p> <p>4. Ушакова О. А. Банківські операції: навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2021. 226 с.</p> <p>5. Стратегія розвитку банківської системи 2016-2020: «Синергія розвитку банків та індустріалізації економіки». URL: http://kneu.edu.ua/userfiles/Credit_Economics_Department/afedra+bankspravi/proekt_strategi.pdf</p> <p>6. Копилюк О. І., Музичка О. М. Банківські операції: навчальний посібник. 2-ге вид. К.: ЦУЛ, 2019. 536 с.</p> <p>7. Volodymyr Korneev, Oleksandr Dziubliuk, Andrii Tymkiv. Volodymyr Antkiv, Natalia Kucherenko (2023) Banking Sector Stability and Economic Development: Assessment of Risks and Efficiency Economic Affairs, Vol. 68, No. 03, pp. 1679-1688, September 2023.</p>

	<p>8. Volodymyr Korneev, Oleksandr Dziubliuk, Andrii Tymkiv. Volodymyr Antkiv, Natalia Kucherenko (2024) Assessment of banks' resilience and financial stress in countercyclical martial law conditions Volume 26, Issue 9, September 2024</p> <p>9. Діяльність банків на кредитному ринку в умовах асиметрії інформації: монографія/ за ред. д-ра екон. наук, проф. Л.В. Кузнецової. Одеса. : ОНЕУ, 2015. 292с</p> <p>10. Лаптєв С.М. Банківська діяльність (вітчизняний та зарубіжний досвід) : навч. посібн. К. : Вид-во «Професіонал», 2004. 320 с.</p> <p>11. Мазур І.М., Гречаник Т.Л. Гроші і кредит: навч. Посібник. Івано-Франківськ, 2011. 321с.</p> <p>12. Мельник П. В. Банківські системи зарубіжних країн : [підручник]. Київ : Алерта, 2010. 586 с</p> <p>13. Розвиток банківської системи в умовах формування нової архітектури фінансового ринку / За ред. В.В. Коваленко. Одеса: Видавництво «Атлант», 2012. 765с</p> <p>14. Фінансовий менеджмент у банку. Навчальний посібник. Дніпропетровськ: Пороги, 2016. 300с.</p>
Інформаційні ресурси	<p>1. Верховна Рада України. URL: http://zakon2.rada.gov.ua</p> <p>2. Офіційний сайт Національного банку України. URL: http://www.bank.gov.ua</p> <p>3. Офіційні сайти банків України. URL: https://nabu.ua/ua/vsi-banki-ukrayini.html</p>

Гарант освітньої програми

Тимків А.О.

Завідувач кафедри фінансів, обліку
та оподаткування ім. С. Юрія

Тимків А.О.